13 Σεπτεμβρίου 2015

Η Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου – Ένα έγκλημα που περιμένει τη δικαίωσή του

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Σάββας Καλεντερίδης.

Το σχέδιο

Χαράζει η ανατολή του 20ού αιώνα και οι λαοί της Βαλκανικής οραματίζονται ένα ελπιδοφόρο μέλλον χωρίς τον Οθωμανό δυνάστη πάνω από τις κεφαλές τους.

Την ίδια περίοδο, οι Νεότουρκοι αρχίζουν να σχεδιάζουν ένα αποτρόπαιο έγκλημα που έμελλε να καταγραφεί στην ιστορία ως η πρώτη γενοκτονία της σύγχρονης ανθρωπότητας. Βλέποντας ότι είναι προ των θυρών η διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, αποφασίζουν τη δημιουργία μιας νέας Τουρκίας στα εδάφη της Ανατολής, «αποκαθαρμένης» από τους χριστιανικούς και τους μη μουσουλμανικούς πληθυσμούς.

Ταχυδρομικό δελτάριο των Νεότουρκων στα ελληνικά

Οι λεπτομέρειες αυτού του αποτρόπαιου σχεδίου, που σημειώνεται ότι σχεδιάστηκε εν ψυχρώ και όχι κατά τη διάρκεια πολεμικών γεγονότων, συζητείται στα μυστικά συνέδρια των Νεοτούρκων που διεξάγονται στη Θεσσαλονίκη το 1908, 1909, 1910 και 1911, και προβλέπει την απομάκρυνση όλων των χριστιανικών πληθυσμών, ήτοι Ελλήνων, Αρμενίων και Ασσυρίων από τα εδάφη της Μικράς Ασίας ακόμα και με τη χρήση βίας, για να δημιουργηθεί εκεί το νέο τουρκικό κράτος, το οποίο θα κατοικείται αποκλειστικά από Τούρκους και μουσουλμάνους.

Τελικώς οι διεργασίες και οι σχεδιασμοί ολοκληρώνονται και οι Νεότουρκοι, στο τελευταίο συνέδριό τους, του 1911, λαμβάνουν την εξής απόφαση:

Η Τουρκία πρέπει να γίνει μωαμεθανική χώρα, όπου η μωαμεθανική θρησκεία και οι μωαμεθανικές αντιλήψεις θα κυριαρχούν και κάθε άλλη θρησκευτική προπαγάνδα θα καταπνίγεται. […] Αργά ή γρήγορα θα πρέπει να πραγματοποιηθεί η πλήρης οθωμανοποίηση όλων των υπηκόων της Τουρκίας. Και είναι ολοκάθαρο ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει με την πειθώ. Άρα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένοπλη βία […]. Το δικαίωμα των άλλων εθνοτήτων να έχουν δικές τους οργανώσεις θα πρέπει να αποκλειστεί. Κάθε μορφή αποκέντρωσης και αυτοδιοίκησης θα θεωρείται προδοσία προς την τουρκική αυτοκρατορία.

Μετά την τελική απόφαση του συνεδρίου του 1911, αρχίζουν οι συσκέψεις και οι προετοιμασίες σε επιτελικό και πρακτικό επίπεδο. Σε μυστική σύσκεψη των Νεοτούρκων, υπό την προεδρία του Ταλαάτ Πασά (φωτ. δεξιά), είς εκ των

συμμετεχόντων, ο δρ Σακίρ Μπεχαεντίν, αναφέρει τα εξής:

Τα έθνη που απέμειναν από παλιά στην Αυτοκρατορία μας, μοιάζουν με ξένα και βλαβερά χόρτα που πρέπει να ξεριζωθούν. Να ξεκαθαρίσουμε τη γη μας. Αυτός άλλωστε είναι και ο σκοπός της επανάστασής μας.

Στην ίδια σύσκεψη ένας άλλος συμμετέχων, ο δρ Ναζίμ, λέει:

Θέλω να επιζήσει ο Τούρκος. Και θέλω να ζήσει μόνο σ αυτά τα εδάφη και να είναι ανεξάρτητος. Εκτός των Τούρκων, όλα τα άλλα στοιχεία να εξοντωθούν, άσχετα σε ποια θρησκεία ή πίστη ανήκουν. Αυτή η χώρα πρέπει να καθαρίσει από τα ξένα στοιχεία. Οι Τούρκοι πρέπει να κάνουν την εκκαθάριση.

Η εφαρμογή του σχεδίου

Το σχέδιο αρχίζει να τίθεται σε εφαρμογή στα τέλη του 1913 και το 1914, με τον Μεγάλο Διωγμό, οπότε, παραμονές του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου –υποτίθεται για «λόγους ασφαλείας»–, υπό την καθοδήγηση των συμμάχων Γερμανών, εκτοπίζονται και χάνουν τη ζωή τους πολλές δεκάδες χιλιάδες Έλληνες της Θράκης και των παραλίων.

Η εκκένωση της Θράκης

Ενώ είναι σε εξέλιξη η γενοκτονία των Ελλήνων, στις 24 Απριλίου του 1915 αρχίζει η γενοκτονία 1,5 εκατομμυρίου Αρμενίων και 700.000 Ασσυρίων. Οι Αρμένιοι και οι Ασσύριοι, δυο ιστορικοί και αυτόχθονες λαοί της Ανατολής, ελλείψει δικού τους εθνικού κράτους και ισχυρών διεθνών συμμάχων, οδηγούνται ανυπεράσπιστοι στο θάνατο από έναν λαό που είναι εισβολέας. Οι θανατηφόροι εκτοπισμοί και οι σφαγές ολοκληρώνονται μέσα στην ίδια χρονιά, για να τελεστεί έτσι η πρώτη γενοκτονία του 20ού αιώνα.

Εν τω μεταξύ η γενοκτονία των Ελλήνων συνεχίζεται χωρίς διακοπή. Εκτός από τους αναγκαστικούς εκτοπισμούς, εφαρμόζεται η αναγκαστική στράτευση των Ελλήνων, οι οποίοι αντί να υπηρετούν σε κανονικές μονάδες, τοποθετούνται στα περίφημα «αμελέ ταμπουρού» (τάγματα εργασίας), τα οποία δεν είναι τίποτε άλλο από μονάδες θανάτου. Εκεί, στα κάτεργα του Ερζερούμ, του Άσκαλε, του Χαρπούτ και του Ερζινγικάν, χάνει τη ζωή του η αφρόκρεμα του ανδρικού πληθυσμού των Ελλήνων της Θράκης, του Πόντου και της Ανατολής.

Αμελέ ταμπουρού

Ειδικά στην περιοχή του Πόντου αναπτύσσεται το αντάρτικο, από φυγόστρατους, οι οποίοι βγήκαν στα βουνά αφού είτε δραπέτευσαν από τα κάτεργα των ταγμάτων εργασίας είτε αρνήθηκαν να οδηγηθούν σ’ αυτά. Την ίδια περίοδο, το βαθύ κράτος των Νεοτούρκων αναπτύσσει παρακρατικές και παραστρατιωτικές ομάδες και ομάδες έμμισθων «ατάκτων», οι οποίοι επιτίθενται και λεηλατούν και καταστρέφουν ελληνικά χωριά του Πόντου στις περιοχές της Τραπεζούντας, της Αργυρούπολης, της Νικόπολης, της Κερασούντας, των Κοτυώρων (Ορντού), της Έρπαας, της Αμάσειας, της Αμισού και της Παύρας.

Τη δράση των παρακρατικών και των παραστρατιωτικών ομάδων και των «ατάκτων» ενισχύει με χρήμα, όπλα και πυρομαχικά, και νομιμοποιεί ο Μουσταφά Κεμάλ, μετά την αποβίβασή του στη μαρτυρική Αμισό, τις 19 Μαΐου 1919. Λίγες μέρες μετά συναντάται με τον αρχισφαγέα Τοπάλ Οσμάν και αφού ενημερώνεται για την κατάσταση στην περιοχή, του δίνει υλική και πολιτική στήριξη καθώς και νομιμοποίηση να ολοκληρώσει το έργο του.

Δύο χρόνια μετά, και αφού έχει οδηγηθεί στη σφαγή μεγάλο μέρος των Ελλήνων

του μαρτυρικού Πόντου, με εντολή του Κεμάλ συστήνονται τα περιβόητα Δικαστήρια Ανεξαρτησίας (İstiklâl Mahkemeleri), στα οποία δικάζονται με συνοπτικές διαδικασίες και οδηγούνται στην αγχόνη οι πιο σημαντικοί Έλληνες, η πνευματική και οικονομική ηγεσία των πόλεων και των κοινοτήτων του Πόντου.

Εικόνα από τα Δικαστήρια Ανεξαρτησίας

Το έγκλημα συνεχίζεται και τα επόμενα χρόνια, και ολοκληρώνεται μέχρι το 1923 και την ανταλλαγή των πληθυσμών.

Ο απολογισμός είναι τραγικός. Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του σχεδίου γενοκτονίας των Ελληνικών πληθυσμών της Θράκης, του Πόντου και της Ανατολής, έχουν χάσει τη ζωή τους 353.000 Έλληνες του Πόντου και περισσότεροι από ένα εκατομμύριο Έλληνες της Θράκης και της Μικράς Ασίας.

Μερικές από τις μαρτυρίες ξένων διπλωματών

Τα γεγονότα των σφαγών και του εξανδραποδισμού των Ελλήνων του Πόντου και της Ανατολής, παρά την κάλυψη που έδιναν στην σύμμαχο Τουρκία, απαθανατίζονται σε επίσημες αναφορές διπλωματών που υπηρετούσαν σε διπλωματικές Αρχές της περιοχής.

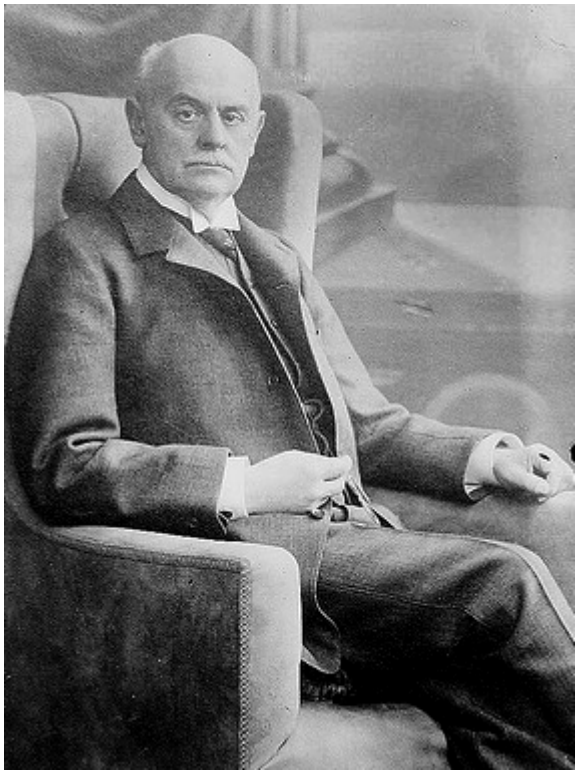
Σε έγγραφο του Αυστριακού υπουργού Εξωτερικών για τους διωγμούς των Ελλήνων, που απευθύνεται προς τον ομόλογό του στο Βερολίνο, αναφέρονται τα εξής:

Η πολιτική των Τούρκων είναι μέσω μιας γενικευμένης καταδίωξης του ελληνικού στοιχείου, να εξοντώσει τους Έλληνες ως εχθρούς του κράτους, όπως πριν τους Αρμένιους. Οι Τούρκοι εφαρμόζουν τακτική εκτόπισης των πληθυσμών, δίχως

διάκριση και δυνατότητα επιβίωσης, απ’ τις ακτές στο εσωτερικό της χώρας, ώστε οι εκτοπιζόμενοι να είναι εκτεθειμένοι στην αθλιότητα και το θάνατο από πείνα.

Τα εγκαταλειπόμενα σπίτια των εξοριζομένων λεηλατούνται από τα τουρκικά τάγματα τιμωρίας ή καίονται και καταστρέφονται.

Και όλα τα άλλα μέτρα τα οποία εις τους διωγμούς των Αρμενίων ευρίσκοντο εις ημερησίαν διάταξιν, επαναλαμβάνονται τώρα εναντίον των Ελλήνων.

μαρκήσιος Παλαβιτσίνι

Από την πλευρά του ο μαρκήσιος Παλαβιτσίνι , σε αναφορά του τον Ιανουάριο του 1918 γράφει τα εξής:

Είναι σαφές ότι οι εκτοπισμοί του ελληνικού στοιχείου δεν υπαγορεύονται ουδαμώς από στρατιωτικούς λόγους και επιδιώκουν κακώς εννοουμένως πολιτικούς σκοπούς.

Την ίδια περίοδο ο Αυστριακός πρόξενος της μαρτυρικής Αμισού, Κβιατόφσκι, αναφέρει στους προϊσταμένους του τα εξής:

Όπως επανειλημμένως ετόνισα, θεωρώ τον εκτοπισμόν των Ελλήνων της ποντιακής παραλίας εν τω πλαισίω της εκτελέσεως του προγράμματος των Νεοτούρκων, το οποίον επιδιώκει την εξασθένησιν του χριστιανικού στοιχείου ως μίαν καταστροφήν μεγίστης απηχήσεως, ήτις θα έχη εις την Ευρώπην ζωηρότερον

αντίκτυπον από τας αγριότητας εναντίον των Αρμενίων.

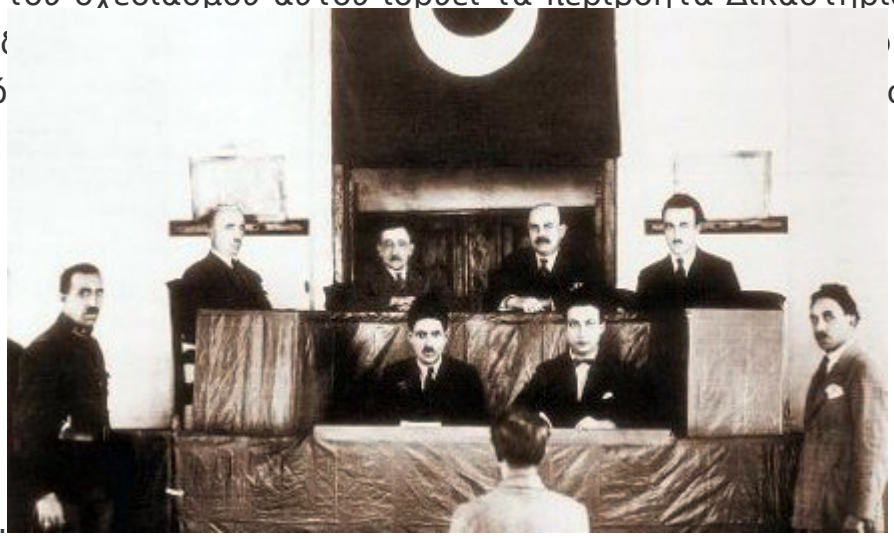
Το 1921 ο Βρετανός αρμοστής της Κωνσταντινούπολης ενημερώνει εγγράφως τον υπουργό Εξωτερικών της Μεγάλης Βρετανίας:

Οι Τούρκοι φαίνεται ότι δρουν βάσει προμελετημένου σχεδίου για την εξόντωση των μειονοτήτων [...]. Όλοι οι άνδρες ηλικίας άνω των 15 ετών της περιφερείας Τραπεζούντος και της ενδοχώρας εκτοπίστηκαν στα τάγματα εργασίας του Ερζερούμ, Καρς και Σαρήκαμις.

Αναφορά στα περιβόητα Δικαστήρια Ανεξαρτησίας της Αμάσειας

Βρισκόμαστε στο 1921. Το νεόκοπο κεμαλικό καθεστώς, για να ολοκληρώσει το έγκλημα, σχεδιάζει την εξολόθρευση της οικονομικής, πολιτικής και πνευματικής ηγεσίας του Ελληνισμού του Πόντου.

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού αυτού ιδρύει τα περιβόητα Δικαστήρια Ανεξαρτησίας, στα οποία οδ Πόντου. Έτσι η Αμάσεια από όπος εγκλεισμού

και θανάτου.

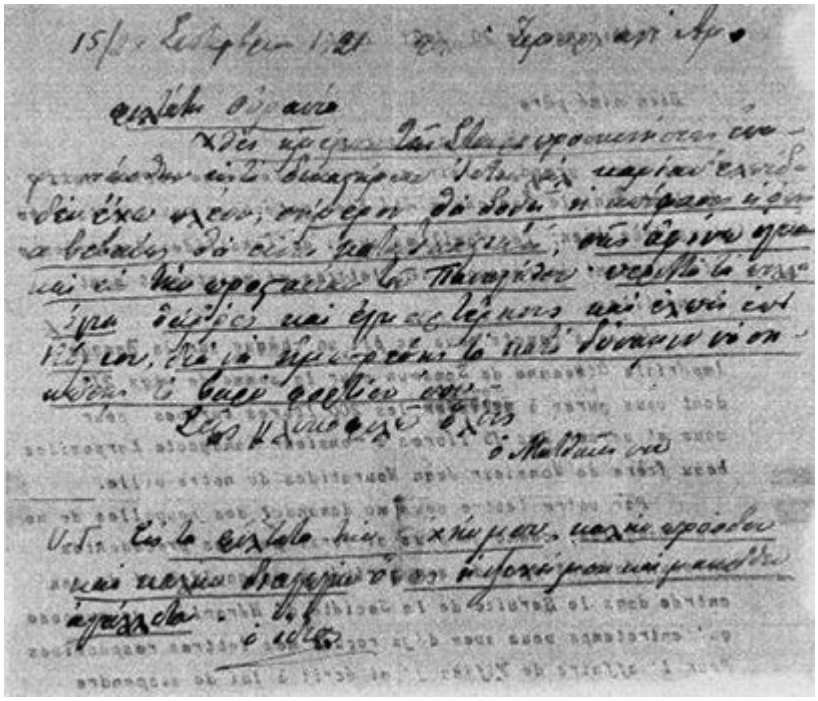
Για πέντε μήνες το φρενοκομείο της πόλης μετατρέπεται σε φυλακή. Πολλοί από τους συλληφθέντες πεθαίνουν κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού.

Όπως μας πληροφορεί ο εκ Πόντου διανοούμενος και συγγραφέας Γεώργιος Κανδηλάπτης:

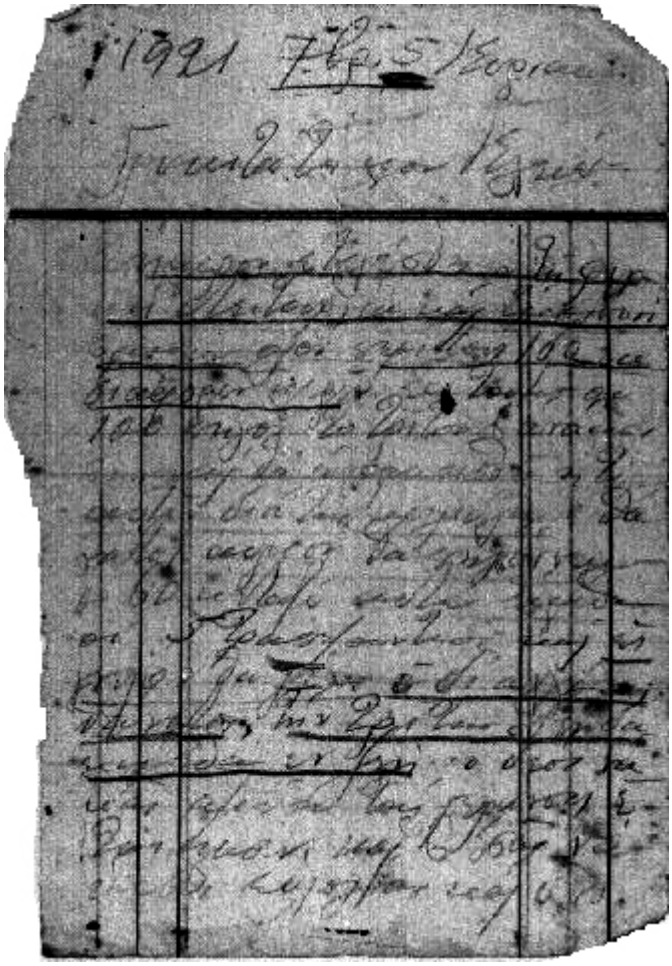
Το δικαστήριο στήνεται με πρόφαση την καταδίωξη των δημιουργών του Ποντιακού ζητήματος, αλλά ουσιαστικά με σκοπό την καταστροφή του άνθους των ομογενών του Πόντου, δηλαδή των εμπόρων, δικηγόρων, γιατρών, φαρμακοποιών, δασκάλων, ιερέων, δημοσιογράφων.

Ορισμένοι από τους μελλοθανάτους μάς έχουν αφήσει βαριά παρακαταθήκη τις

επιστολές που έστειλαν σε οικεία τους πρόσωπα, ανάχωμα στη λήθη!

α) Επιστολή του Ματθαίου Κωφίδη προς τη σύζυγό του,

β) Επιστολή του Τραπεζούντιου Αλέξανδρου Ακριτίδη

Διαβάστε επίσης τις συγκλονιστικές επιστολές που άφησαν ο Αντώνιος Τζινόγλου και ο Γεώργιος Κακουλίδης.

Επίλογος

Η αναφορά αυτή ήταν αφιερωμένη στα θύματα της Γενοκτονίας που διέπραξαν οι Τούρκοι από το 1914 μέχρι το 1923 εναντίον των Ελλήνων, των Αρμενίων, των Ασσυρίων και των λοιπών μη μουσουλμανικών πληθυσμών της Ανατολής.

Επικεντρώθηκε στη Γενοκτονία του Ελληνισμού του Πόντου και στην περίπτωση των μελλοθανάτων που απέστειλαν επιστολές στους οικείους τους, λίγες ημέρες πριν οδηγηθούν στην αγχόνη, μετά από μια δίκη παρωδία στα Δικαστήρια Ανεξαρτησίας της μαρτυρικής Αμάσειας, το 1921.

Οι αναφορές αυτές και οι εκδηλώσεις μνήμης που γίνονται για τη Γενοκτονία δεν στοχεύουν στην αναμόχλευση και τη διαιώνιση του μίσους.

Είναι πράξεις ανάχωμα σε πολιτικές που οδηγούν σε νέες γενοκτονίες.

Είναι πράξεις δικαίωσης των αδικοχαμένων νεκρών και λύτρωσης των λαών της περιοχής.

Είναι πράξεις ευθύνης για τις γενιές που θα έρθουν.
Πηγή: pontos-news.gr